

Hvordan Mogens Lykketoft ser på demokrati i Østeuropa

TILBAGE i 1989 skrev Mogens Lykketoft om de demokratiske protester i Baltikum, bag Jerntæppet: "Vi skal ikke blande os i interne forhold". Den 21. august i år talte selvsamme Mogens Lykketoft med RÆSON. Imens de russiske styrker stadig opholdt sig i Georgien kaldte han landets forsvar af den lille region, Syd-Ossetien, for "en kupagtig militær aktion". Den danske venstrefløj har intet lært af historien.

Af Kasper Elbjørn er cand.scient.pol.

SYMBOLIKKEN var ikke til at tage fejl af, da titusindvis af georgiere i mandags fordømte den fortsatte russiske tilstedeværelse i Georgien ved at danne en gigantisk menneskekæde i Georgiens hovedstad, Tbilisi.

For næsten præcis 19 år siden tog balterne hinanden i hænderne og dannede en endnu længere menneskekæde. Kæden, der efter sigende var over 600 km lang, begyndte i Tallinn i Estland, fortsatte over Riga i Letland og sluttede i Vilnius i Litauen. De tre lande, der havde været besat af Sovjetunionen siden Anden Verdenskrig, ville gøre omverdenen opmærksom på deres ønske om uafhængighed fra Sovjetunionen. De ville tilbage til den europæiske familie af frie, demokratiske stater.

Menneskekæden i Georgien ville det samme - og så alligevel det modsatte. Formålet med menneskekæden i Tbilisi var at vise den frie verden, at georgierne *ikke* ville være en del af Rusland. De ville forblive en del af den europæiske familie af frie, demokratiske stater. Man kan håbe, at signalet fra Tbilisi blev opfanget i Bruxelles, hvor Europas stats- og regeringschefer var samlet for netop at diskutere EU's støtte til Georgien og Unionens fremtidige relationer til Rusland.

TILBAGE i 1989 skrev to oppositionspolitikere allerede et par dage før menneskekæden den 18. august 1989 en kronik om den forestående demonstration i de tre baltiske lande. I dagbladet Politiken skrev Socialdemokratiets Mogens Lykketoft og Jytte Hilden: "På onsdag den 23. august vil folkene i Estland, Letland og Litauen ved kæmpemæssige demonstrationer markere 50-års dagen for Molotov-Ribbentrop-pagten". Dengang vidste man ikke, hvad der stod i de hemmelige protokoller til pagten mellem Josef Stalins udenrigsminister Vyacheslav Molotov og Hitlers udenrigsminister Joachim von Ribbentrop. Men da protokollen endelig blev offentliggjort, stod det klokkeklart, at de tre små lande ikke havde

underlagt sig Sovjetunionen frivilligt. De var blevet besat.

Selvom de to socialdemokratiske politikere havde stor forståelse for vreden i de tre baltiske lande, mente de ikke, at man skulle give dem deres frihed tilbage. "Vi skal ikke blande os i interne forhold", skrev de i kronikken, og fortsatte: "Vort bud er, at Vesteuropa skal åbne for det størst mulige menneskelige og økonomiske samkvem med, der vil selvstyret inden for Sovjetunionen".

Deres konkrete bud på at hjælpe de tre baltiske lande var at oprette et konsulat, ligesom Sverige havde gjort. Det var den daværende Schlüter-regering klog nok til ikke at gøre. At oprette en generalkonsulat ville have været en de facto-ankendelse af den sovjetiske besættelse, som Danmark aldrig havde anerkendt. Derfor kunne Danmark som det første land i verden to år efter den 24. august 1991 genoptage de diplomatiske forbindelser med Estland, Letland og Litauen.

Georgiens Præsident Saakashvili gjorde hvad enhver anden leder ville have gjort: Han beskyttede landets grænser og borgere.

HISTORIEN har det med at gentage sig, men den danske opposition har intet lært. Den 21. august i år talte selvsamme Mogens Lykketoft med RÆSON. Imens de russiske styrker stadig opholdt sig i Georgien, selvom de for længst havde lovet at forlade det, kaldte han Georgiens forsvar af den lille region, Syd-Ossetien, for "en kupagtig militær aktion". Nogle dage efter interviewet med Mogens Lykketoft sagde SFs udenrigspolitiske ordfører, Holger K. Nielsen, til samme magasin, at det var Saakashvili, den georgiske præsident, der "... udløste konflikten gennem sin militære intervention i Sydossetien". Derudover mente han på ingen

måde, at Rusland kunne opfattes som en trussel. ”Indtil videre vil jeg klappe hesten”, sagde han.

Når Holger K. Nielsens bemærkning om Saakashvili er så forargende, er det fordi præsidenten ikke havde noget valg. Lang tid inden angrebet var der iværksat en systematisk indsats for at fordrive georgiere fra området, ligesom russerne var begyndt at rykke ind gennem tunnelen mellem Nord- og Syd-Ossetien, da georgierne rykkede ind i Syd-Ossetien sydfra. Præsident Saakashvili gjorde hvad enhver anden leder ville have gjort: Han beskyttede landets grænser og borgere.

”Kun lande, der tror på
demokrati og frihed, har
en plads i Europa”, sagde
Estlands Præsident
Toomas Ilves til
georgierne.

PRÆSIDENTERNE fra Estland, Letland og Litauen, der indtil i dag kun har været frie nationer, når Rusland har været svagt, havde god grund til at tage til Georgien sammen med Polens præsident for at støtte Georgien under den korte krig med Rusland. ”Kun lande, der tror på demokrati og frihed, har en plads i Europa”, sagde Estlands Præsident Toomas Ilves til georgierne under besøget. Pointen var, at Ruslands adfærd i Georgien var fuldstændig uacceptabel for den frie verden. Og ingen af de tidligere Øst-lande vil føle sig trygge med en bemærkning fra Holger K. Nielsen om, at de bare skal ”klappe hesten”. Det gjorde Østeuropa ikke i 1989, og de har lært af historien. Det kan man håbe, at USA og EU også har. Den socialistiske opposition i Danmark har desværre ikke.